

19.5.2009

PIR-2009-R-16-531

Anna Ollila
Liedenpohjantie 1278
34930 Liedenpohja

Viite / Hänvisning

Neuvottelu Pirkanmaan ympäristökeskuksessa 9.1.2009

Asia / Ärende

YVA-lain 6 §:n mukainen päätös arviointimenettelyn soveltamisesta eläinsuojaan

Hanke Hankkeesta vastaava suunnittelee 3 000 eläimen lihasikalaa Virtain Liedenpohjaan tilalle Ollila RN:o 77:8.

Tilan nykyisessä tilakeskuksessa sijaitseva 70 emakon ja 500 lihasian yhdistelmäsikala muutetaan yhteensä 400 emakon ja porsaiden porsastuotantosikalaksi.

Uusi lihasikala tulisi tilakeskuksesta länteen noin 800 metrin päähän peltoalueen ulkopuolelle metsäalueelle. Uuden lihasikalan toiminnasta tulee vastaamaan erillinen osakeyhtiö.

YVA-lain soveltamista tarkastellaan tässä päätöksessä erikseen uuteen lihasikalahankkeeseen ja nykyisen yhdistelmäsikalan toiminnan muuttamiseen porsastuotantosikalaksi.

Lihaskala-hanke

Lihaskalan noin hehtaarin rakennusalue sijaitsee maatalousvaltaisella alueella kasvatustametsäalueen keskellä. Sikala-alueen ympärille jätetään suojapuustoa näkösuojaksi.

Lihaskalan lantalajijärjestelmä perustuu lietelantaloihin ja kauempana sijaitseviin etäsäilöihin. Lannan levitystä varten nykyisten levitysalojen lisäksi hankitaan riittävästi lisää lannanlevitysalaa lannanvastaanottosopimuksin.

Lihaskalasta noin 500 metrin etäisyydellä sijaitsee kaksi vakituisessa käytössä olevaa asuinrakennusta, alle kilometrin etäisyydellä yhteensä 9 ja alle 1,5 kilometrin etäisyydellä yhteensä 27 vakituisessa käytössä olevaa asuinrakennusta. Lähimmät kaksi vapaa-ajanrakennusta sijaitsevat noin kilometrin etäisyydellä sikalasta ja alle 1,5 kilometrin etäisyydellä vapaa-ajanrakennuksia on yhteensä 12, joista suurin osa sijaitsee Toisveden rannalla.

Liedenpohjan kyläkeskus sijaitsee noin 2 km koilliseen suunnitellusta lihasikalasta.

Nykyisen sikalan laajennus

Nykyisen sikalan laajennus sijoitetaan tilakeskuksen piiriin. Etäisyys Toisveteen on noin 170 m.

Sikalan lantalajärjestelmä perustuu laajennuksenkin jälkeen lietelantaloihin ja kauempana sijaitseviin etäsäilöihin.

Ollilan tilakeskus sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön alueella. Alueella on voimassa Toisveden rantaosayleiskaava. Suunniteltu sikalan laajennus sijoittuu maatilatalouskeskuksen alueelle (AM-alue).

Sikalan laajennuksen osalta lähin asutus sijaitsee noin 200 metrin etäisyydellä. Tämä asuinrakennus kuuluu kiinteistölle, jossa on eläinsuoja (lypsykarja). Tästä seuraava asuinrakennus on noin 500 metrin etäisyydellä. Alle kilometrin etäisyydellä sijaitsee yhteensä noin 9 asuinrakennusta. Lähin vapaa-ajanrakennus sijaitsee noin 500 metrin etäisyydellä.

Hankkeesta vastaavan selvitys ympäristövaikutuksista

Lihasikala-hanke

Suunnitellun lihasikala-alueen läheisyydessä on liito-oravaesiintymä. Tämä metsäalue on hankkeesta vastaavan toimesta jätetty metsänhoidollisten toimenpiteiden ulkopuolelle liito-oravan suojelemiseksi. Liito-oravan pesäpuut sijaitsevat vanhan kuusikon suojuissa, ja kuusikkoa ympäröivät laajat taimikkoalueet, joista orava saa ravintoa. Suunnitellun lihasikalan ei 9.1.2009 käydyissä neuvotteluissa katsottu vaikeuttavan liito-oravan pesintää tai ravinnonsaantia.

Molempia hankkeita koskevat ympäristövaikutukset

Suunniteltujen sikalatoimintojen lähellä ei sijaitse luonnonsuojelu- tai Natura-2000 alueita. Molemmista hankealueista on Liedenpohjan pohjavesialueeseen etäisyyttä yli 2 km.

Lannan levityksen ja siitä aiheutuvien hajuhaittojen suhteen tilanne ei hankkeesta vastaavan mukaan tule muuttumaan, koska laajennuksen jälkeen lantaa ei levitetä nykyistä enempää hakijan omistamille tai vuokraamille pelloille kyläkunnan alueella.

Vedenkäyttö tulisi toiminnan laajenemisen myötä lisääntymään noin nelinkertaiseksi. Käyttöveden riittävyys laajennuksia varten varmistetaan vesiosuuskunnalta. Mahdollisuudet pesuveden ottamiseen porsastuotantosikalaan Toisvedestä selvitetään.

Hankealueiden valumavedet kulkeutuvat oja myöten Toisveteen. Hankkeesta vastaavan arvion mukaan hankkeet eivät lisää merkittävästi kuormitusta Toisveteen, koska rakennuksista ei pääse ravinnepitoisia valumia vesistöön eikä lannanlevitys Toisveden valuma-alueilla lisääny. Lannanlevityksen vesistöön kohdistuvan kuormituksen vähentämiseksi tilalla siirrytään lietteen kevätlevitykseen. Hankkeesta vastaava on sitoutunut noudattamaan maatalouden ympäristötuen ehtoja.

Asian käsittely

Vireilletulo

Anna Ollila on esitellyt sikalatoimintojen laajentamista koskevia suunnitelmia Pirkanmaan ympäristökeskuksessa järjestetyssä neuvottelussa 9.1.2009 ja samalla tiedustellut tarvetta ympäristövaikutusten arviointiin (YVA) sikalatoimintojen laajentamisessa.

Hakijan kuuleminen

Tietoja hankkeesta on saatu Ollilan tilalla 27.1.2009 järjestetyssä hanke-esittelyssä. Paikalla ovat olleet Anna, Kirsti ja Ahto Ollila sekä Virtain kaupungista kaavoitusarkkitehti Arto Nummijärvi, rakennustarkastaja Hannu Huhtala sekä ympäristösuunnittelija Sanna Markkanen. Sanna Markkanen on laatinut esittelystä muistion, joka on toimitettu Pirkanmaan ympäristökeskukseen.

Anna Ollila on tarkentanut YVA-harkintaa varten sikalatoimintojen laajentamista koskevia tietoja Pirkanmaan ympäristökeskukselle lähettämässään sähköpostissa 22.4.2009 ja 18.5.2009.

Hankkeiden todennäköiset ympäristövaikutukset

Uuden lihasikalan ja nykyisen sikalan laajennuksen todennäköisimmät haitalliset vaikutukset liittyvät hajuhaittoihin. Lannanlevityksen kuormitusvaikutusten osalta on huomiotava Toisveden läheisyys.

Hajuhaitan vähentäminen maatalouden suurissa eläinyksiköissä (VTT 4.2.2005) - raportin mukaan noin 850 emakon (noin 2 040 eläinyksikköä) lietalantasikalan selvän hajuhaitan vaikutusalue voi ulottua noin kilometrin etäisyydelle ja tutkimuksessa tarkastellun 50 emakon ja 900 lihasian lietalantasikalan (1 020 eläinyksikköä) hajuhaitta noin 300 m etäisyydelle. Raportin esimerkkisikaloiden kohdalla lannan käsittelystä aiheutuva hajua pidettiin häiritsevämpänä kuin varsinaisista tuotantorakennuksista tulevaa hajua.

Kyseessä olevien hankkeiden tuotantorakennusten hajuhaitat kohdistuvat maatalousvaltaiseen ympäristöön. Alueen loma-asutus on sijoittunut Toisveden rantaan siten, että jatkossakin siihen kohdistuva hajuhaitta on peräisin pääasiassa tilakeskuksen sikalatoiminnasta. Uusi suunniteltu lihasikala sijaitsee noin 800 metrin päässä tilakeskuksesta länteen, poispäin loma-asutuksesta. Lähimpään kyläkeskittymään on matkaa noin 2 km.

Uuden lihasikalanhankkeen ja nykyisen sikalan laajennuksen myötä lannanlevitykseen tarvitaan lisää peltopinta-alaa. Lannan levitys hankkeesta vastaavan omistamille tai vuokraamille pelloille ei lisäännä nykyisestä. Tarvittavasta lisälevitysalasta hankkeesta vastaava on alustavasti sopinut muutaman ison, lantaa vastaanottavan viljanviljelijän kanssa. Lannan levitys ja siitä aiheutuvat hajuhaitat eivät tule keskittymään Liedenpohjaan vaan laajemmalle alueelle. Osa levityspelloista sijaitsee 25 km:n etäisyydellä tilasta.

Ollilan tilakeskuksen alueella on voimassa Toisveden rantaosayleiskaava. Suunniteltu sikalan laajennus sijoittuu maatilatalouskeskuksen alueelle (AM-alue). Hankkeesta vastaavan mukaan tilalla kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että rakennukset sopivat maisemaan ja ympäristöön. Liedenpohjan kyläkeskuksen maisemaan, sitä ympäröivään peltomaisemaan sekä ja tie- ja järvimaisemaan ei suunnitelluilla rakennuksilla olisi vaikutusta. Hankkeesta vastaavalta saatujen tietojen perusteella voidaan arvioida, että suunniteltujen hankkeiden vaikutukset eivät heikennä valtakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön arvoa.

YMPÄRISTÖKESKUKSEN PÄÄTÖS

Pirkanmaan ympäristökeskus päättää, että kyseessä olevaan uuteen lihasikalahankeeseen tai nykyisen sikalan laajentamiseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Perustelut

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-lain) 4 §:n mukaan arviointimenettelyä sovelletaan asetuksella tarkemmin säädettäviin hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joista Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen täytäntöön paneminen edellyttää arviointia taikka joista saattaa aiheutua merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia Suomen luonnon ja muun ympäristön erityispiirteiden vuoksi.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-laki) 4 §:n 2 ja 3 momenttien mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin edellä tarkoitettuun olennaiseen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, arviointia edellyttävien hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Harkittaessa lain mukaan vaikutusten merkittävyyttä yksittäistapauksessa otetaan lisäksi huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne.

Suunnitellut hankkeet eivät vastaa kooltaan YVA-asetuksen 6 §:n hankeluettelon yli 3 000 sian sikalaa tai 900 emakon emakkosikalaa. Lihasikalahanke on kuitenkin lähes 100 % kokorajasta.

Hajuhaitta on merkittävin kotieläinsuojien sijoittamiseen liittyvä ongelma. Lannanlevityksen osalta Toisveteen kohdistuvaan kuormitukseen liittyy epävarmuutta.

Hajuhaitat

Mainitun VTT:n raportin perusteella voidaan arvioida, että sekä uusi sikala (3 000 eläinyksikköä) että nykyisen sikalan laajennus (960 eläinyksikköä) aiheuttavat ainakin ajoittaista hajuhaittaa lähiympäristölle.

Lihasikalahanke

Lihasikalahankeeseen lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 420 ja 450 metrin etäisyydellä suunnitellusta lihasikalasta. Alle kilometrin etäisyydellä on yhteensä 9 vakituksessa käytössä olevaa asuinrakennusta. Lähimmät kaksi vapaa-ajanrakennusta sijaitsevat noin kilometrin etäisyydellä sikalasta.

Suunniteltu lihasikala sijaitsee maatalousvaltaisella alueella kasvatusmetsäalueen keskellä. Lihasikalatoiminnasta voi aiheutua hajuhaittaa lähimmälle asutukselle, mutta haitan ei katsota kohdistuvan suureen väestömäärään.

Nykyisen sikalan laajennus

Sikalan laajennuksen osalta lähin asutus sijaitsee noin 200 metrin etäisyydellä. Tämä asuinrakennus kuuluu kiinteistölle, jossa on eläinsuoja (lypsykarja). Tästä seuraava asuinrakennus on noin 500 metrin etäisyydellä. Alle kilometrin etäisyydellä sijaitsee yhteensä noin 9 asuinrakennusta. Lähin vapaa-ajanrakennus sijaitsee noin 500 metrin etäisyydellä.

Näiden kiinteistöjen osalta ajoittaisiin hajuhaittoihin on totuttu jo olemassa olevan sikalatoiminnan seurauksena, eikä toiminnan laajentumisen arvioida aiheuttavan merkittävä lisähaittaa.

VTT:n raportin mukaan selvän hajuhaitan vaikutusalue voi ulottua noin kilometrin etäisyydelle. Suunniteltujen sikalatoimintojen hajuhaitan vaikutusalueilla on yhteensä noin 20 sellaista vakituksessa käytössä olevaa asuinrakennusta, joihin saattaa kohdistua hajuhaittoja molemmista sikaloista. Vastaavien loma-asuntojen määrä on noin kymmenen. Suunnitellun kahden hankkeen hajuhaittojen yhteisvaikutukset eivät kohdistu suureen väestömäärään eikä hajuhaittojen yhteisvaikutusten siten arvioida olevan merkittäviä.

Kuormitus

Suunnitellun nykyisen sikalan laajennuksen etäisyys Toisveteen on noin 170 m. Sijainti edellyttää sikalatoiminnassa tarvittavien vesien (pesuvedet ym.) hallittua johtamista, jottei rakennuksesta leviä jätevesikuormaa Toisveteen.

Uuden lihasikalahankkeen ja nykyisen sikalan laajennuksen myötä lannanlevitykseen tarvitaan lisää peltopinta-alaa, mutta lannanlevityksen ja siitä aiheutuvan kuormituksen ei kyseessä olevien hankkeiden vaikutuksesta arvioida alueella merkittävästi lisääntyvän. Lannanlevityksen vesistöön kohdistuvan kuormituksen vähentämiseksi Ollilan tilalla siirrytään lietteen kevätlevitykseen.

Toisvesi on luokiteltu ekologiselta tilaltaan erinomaiseksi. Hankkeiden ei arvioida vaikuttavan heikentävästi Toisveden ekologiseen tilaan.

Hankkeesta vastaavan on oltava riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (468/1994, 67/1999, 458/2006) 4, 6, 19, 25 §

Asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (713/2006) 4, 6, 7 §

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Tähän päätökseen ei saa muutoin erikseen hakea valittamalla muutosta. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 17 §:n 2 momentissa tarkoitetut tahot saavat kuitenkin hakea muutosta tähän päätökseen samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta muun lain mukaisen lupa-asian ratkaisusta tai hankkeen toteuttamisen kannalta muusta olennaisesta päätöksestä valitetaan.

Osastopäällikkö

Leena Strandén

Suunnitteluinsinööri

Hanna Nieminen

PÄÄTÖS Saantitodistusta vastaan hankkeesta vastaavalle

TIEDOTTAMINEN

Päätöksestä kuulutetaan (14 pv) Virtain kaupungin virallisella ilmoitustaululla, ja päätös on nähtävillä Virtain kaupungintalolla, osoitteessa Virtaintie 26. Päätös on sähköisesti nähtävillä Pirkanmaan ympäristökeskuksen kotisivulla osoitteessa www.ymparisto.fi/pir.

TIEDOKSI Pirkanmaan ympäristökeskus/
ympäristölupaosasto, ympäristönsuojeluosasto
Virtain kaupunki
Pirkanmaan TE-keskus
Pirkanmaan liitto
Pirkanmaan maakuntamuseo
Suomen ympäristökeskus
Ympäristöministeriö

LIITE Valitusosoite

LISÄTIETOJA

Suunnitteluinsinööri Hanna Nieminen, p. 050 – 301 0458